

plyne, že dobrovolně dala žalované částku 950 Kč, a z výpovědi svědků plyne, že ani v době smrti svého otce, ani před tím žalobkyně nebyla v držbě pojistky, pak je z toho patrné, že neuvažil odvolací soud, zda manžel žalované Václav P. odevzdal pojistku znějící na doručitele před svou smrtí své matce Marii P. pro žalobkyni, a že nedbal přednesu žalující strany v řízení před první stolicí, že žalobkyně byla v té době nezletilou. Tímto opatřením otce žalobkynina za jeho života o pojistce svědčící doručiteli bylo by došlo k darování uskutečněnému zákonným zástupcem nezletilé žalobkyně do rukou její zmocnitelky nebo uschovatelky. Z toho se podává, že po právní stránce nebylo by správné posuzovati jednání to podle § 956 obč. zák., nýbrž s hlediska ustanovení § 938 obč. zák. s přidruženým k tomu jednáním podle § 1009 obč. zák. a § 957 obč. zák. Z toho plyne důsledně dále, že byla-li pojistka v rukou zmocnitelky a uschovatelky pro žalobkyni v době úmrtí otce jejího jako pojistníka, nelze říci, že by žalobkyně nebyla v její držbě, kterou přece podle předchozího by za ni vykonávala z vůle zákonného její zástupce osoba třetí. Není tedy rozhodné, kdy měla býti vydána pojistka nebo výtěžek z ní do vlastních rukou žalobkyně. Bylo-li pak o listině pořízeno vyličeným způsobem, nepatřila by do pozůstalosti (§ 133, třetí odst. — úsudkem z opaku — zákona o smlouvě pojišťovací ze dne 23. prosince 1917 č. 501 ř. z.). Dále, jestliže byla žalobkyně nezletilá, nemohla sama s právním účinkem dáti žalované částku 950 Kč, již se jí dostalo z výplaty oné pojistky (§ 244 obč. zák.), neboť žalovaná strana ani netvrdí, že by bylo toto zcizovací jednání nezletilé dodatečně platně schváleno. Tyto okolnosti bylo zkoumati odvolacímu soudu dříve, než mohl dospěti k závěru, že příslušnou částku žalobkyně dobrovolně dala. Výtky právní mylnosti, při nichž dovolatelka vychází z opaku, totiž, že žalovaná dostala peníze ty bez svolení žalobkyně, rozumí se ovšem také bez platného svolení, jsou tudíž opodstatněny, zrovna tak jako dovolací vývody, pokud se dále obírají právním jednáním, jímž otec žalobkyně odevzdal pro ni pojistku třetí osobě. Odvolací soud se však neobíral skutkovými okolnostmi, jež se jeví vzhledem k tomu, co uvedeno, podle obsahu spisů rozhodnými pro správné posouzení věci po právní stránce.

Čís. 15387.

Visutá dráha na rozvážení hnoje je příslušenstvím nemovitosti.

(Rozh. ze dne 11. září 1936, Rv I 795/35.)

Žalobce se domáhá vydání zařízení visuté dráhy v hospodářství žalované konkursní podstaty tvrdě, že ještě před dodáním visuté dráhy bylo sjednáno s úpadcem Emanuelem K-em, že zařízení to zůstane vlastnictvím žalobcovým až do úplného zaplacení tržové ceny. Nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud dovodil již v rozhodnutích č. 11200, 12106 a 13312 Sb. n. s., že ustanovením § 297 a) obč. z. nebylo nic měněno na všeobecných podmínkách příslušenství (§§ 294 a 297 obč. zák.), zejména na předpokladu, aby vedlejší věc byla trvale spojena s věcí hlavní v tom smyslu, že jest určena k trvalému užívání při věci hlavní; stroje platí přes výhradné vlastnictví v pozemkové knize nepoznamenané za příslušenství nemovitosti, jsou-li tu pro to ostatní zákonné podmínky, to jest byly-li stroje s nemovitostí spojeny za okolností, z nichž jinak podle zákona plyne vlastnost příslušenství. Proto, jsou-li stroje určeny k trvalému používání k hospodářským účelům nemovitosti, nemůže vlastnost příslušenství býti popřena poukazem k tomu, že jsou stroje vlastnictvím jiného, jenž si však nedal své právo poznamenati ve veřejné knize, a nutno přes zjištění nedostatku knihovní poznámky zkoumati, zda jsou stroje příslušenstvím nemovitosti. Při tom stačí, aby byly stroje určeny k trvalému užívání nemovitosti a byly k ní v takovém místním poměru, který jest tímto účelem podmíněn, ale nezáleží ani na větším neb menším stupni fysické stability tohoto spojení. Stačí dále, aby se věci při hlavní věci stále upotřebovalo (§ 297 obč. zák.) a šlo o věci vedlejší takové, bez nichž věci hlavní nelze upotřebiti, kdež zákon předpokládá určení k trvalému užívání pro hlavní věc nebo o nichž zákon nebo vlastník určil, aby se jich trvale pro hlavní věc upotřebovalo (§ 294 obč. zák.). Jest tudíž hleděti nejen k zevnímu stavu, nýbrž i k tomu, jak k němu došlo, tedy zejména i k tomu, kdo uskutečnil spojení obou věcí a za jakým účelem. Ale z předpisu § 294 obč. zák. nelze dovoditi, že se věc vedlejší může státi příslušenstvím věci hlavní výhradně jen tehdy, jsou-li obě vlastnictvím téže osoby. V tomto případě bude sice zajisté možno nejsnáze posouditi, zda vlastník určil, aby se vedlejší věci trvale upotřebilo k hlavní věci, týž právní účinek však nastane také, určil-li vlastník věci hlavní a vlastník věci vedlejší souhlasně, by se s věcí vedlejší tak stalo. Projevili-li tuto souhlasnou vůli na venek, je tím utvořen stav, který vylučuje jakoukoliv pochybnost o tom, že vedlejší věc se stala příslušenstvím věci hlavní. Zákon skytá právě v ustanovení § 297 a) obč. zák. dodavateli stroje možnost, aby si knihovní poznámkou zabezpečil své právo vlastnické k dodanému stroji, neučinil-li tak, nese následky své neopatrnosti, neboť pak nastává zákonný důsledek, že se stroj stal příslušenstvím nemovitosti a sdílí její osud. Následkem toho jest, že stroj přestal býti vlastnictvím toho, kdo si k němu vyhradil vlastnické právo a stal se vlastnictvím majitele nemovitosti, s níž byl spojen. To platí v souzeném případě, zvláště když nebylo v pozemkové knize poznamenáno, že dráha na rozvážení hnoje namontovaná a používaná na hospodářských nemovitostech žalované jest vlastnictvím Eduarda K., a dovolací soud neshledal důvodů, aby se od těchto právních názorů odchýlil. Již podle tvrzení žaloby visutá dráha na rozvážení hnoje byla zemělým Emanuelem K. objednána »pro jeho hospodářství a skládala se jednak z rozváděcího zařízení připev-

něného na zdi a půdě šrouby, jednak ze šesti visutých vozíků. Všechny součástky zařízení visuté dráhy i visuté vozíky jsou spojeny šrouby jednak se svislými traversami, jednak i mezi sebou, a možno je odmontovati uvolněním spojovacích šroubů; další tři vozíky pro uložení krmiva, visící na visuté dráze v odbočce levého křídla, a další tři vozíky v prvním patře střední spojovací dráhy, ležící volně u zdi, jsou plně volné a nesouvisí nikterak s budovou. Z toho plyne, že visutá rozváděcí dráha dodaná žalobcem zemřelému Emanuelu K., byla s nemovitostí žalované strany za účelem trvalého upotřebení pro ni pevně spojena a instaloval toto zařízení sám žalobce (»za zhotovení, dodání a instalování dráhy«), takže byla dráha ona souhlasnou vůlí smluvních stran určena k trvalému upotřebení při nemovitostech žalované strany. Skutečnost, že některé součástky dráhy (visuté vozíky) byly od hlavního tělesa dráhy fysicky odděleny, na věci nic nemění, poněvadž jako příslušenství dráhy samé na nemovitosti namontované sdílí její osud. Rovněž jest bez významu, že se dá dráha ona uvolněním šroubů odmontovati. Za tohoto stavu věci jest nerozhodné, že k výhradě vlastnictví žalobcova k věcem, na něž svou žalobu omezil, došlo ještě před dodáním dráhy zemřelému Emanuelu K.

Čís. 15388.

Nepřihlášené úroky z knihovně zajištěné zúročitelné pohledávky nelze přikázati, není-li z výpisu z pozemkových knih zřejmé, že úroky z pohledávky té nejsou zapraveny.

(Rozh. ze dne 11. září 1936, R II 359/36.)

P r v ý s o u d rozvrhuje nejvyšší podání přikázal z něho knihovnímu věřiteli (peněžnímu ústavu) na úplné vyrovnaní hotovým zaplacením kapitálu 2.500 Kč s 8% úrokem a 8% úrokem z prodlení za tři léta ode dne dražby zpět počítaje v částce 648 Kč. Proti přikázání tohoto příslušenství podala vymáhající strana v rozvrhovém roku odpor, jenž byl prvním soudem zamítnut. **R e k u r s n í s o u d** nevyhověl rekursu do tohoto rozhodnutí.

N e j v ý š š í s o u d nepřikázal požadované příslušenství uvedenému knihovnímu věřiteli.

D ů v o d y:

Podle § 210 ex. ř. lze k nárokům před rozvrhovým rokem nebo při něm nepřihlášeným přihlédnouti při rozvrhu pouze potud, pokud z veřejné knihy, ze zájemních a jiných exekučních spisů jde najevo, že jsou podle práva platné a k uspokojení způsobilé. To však nelze říci o nepřihlášené pohledávce úrokové, o níž tu jde, ježto z výpisu z pozemkových knih jest pouze patrné, že uvedenému zástavnímu věřiteli právo na 8% úroky a 8% úroky z prodlení z jeho hypotekární pohledávky 2.500 Kč přísluší.